

Deall a Dysgu Cymraeg

Gelert			amyneddgar		ddim yn colli tymer yn hawdd	
Lleoliad:	Beddgelert		teyrngar		ffyddlon	
Cymeriadau:	Llywelyn	• Tywysog Cymru	ymddiried		gallu credu, rhannu cyfrinach	
	Dafydd	• Babi, etifedd (mab) Llywelyn	ysgrynygu		dangos danedd yn gas a gwneud sŵn	
	Gelert	• Ci ffyddlon, amyneddgar, teyrngar • Bleiddgi Gwyddelig, Ffrind gorau Llywelyn	gwŷr		dynion, mwy nag un gŵr	
	Blaidd	• newynog, eisiau bwydo ei genawon bach	parlysu		rhewi a ddim yn gallu symud	
Digwyddiadau (angen dysgu'n fras)	<ul style="list-style-type: none"> Llywelyn yn mynd i hela gan adael Gelert i warchod ei fab. Blaidd yn dod i'r caban hela yn chwilio am fwyd. Gelert a'r blaidd yn ymladd. Cynffon y blaidd yn taro'r crud. Llywelyn yn dod adref- sylwi ar y gwaed ar Gelert. Sylwi bod y crud ben i waered. Llywelyn yn meddwl bod Gelert wedi lladd Dafydd- hyrddiodd ei gelddyf i ochr y ci. Llywelyn yn clywed cri gwan- sylwi ar Dafydd yn y gornel. Sylweddoli ei gamgymeriad. Claddu Gelert a gosod carreg wrth afon Glaslyn. Enw'r pentref 'Beddgelert'. 		arthio		bloeddio'n groch neu gas	
			dicter		enw'r teimlad o fod yn grac	
			hyrddio		gwthio gyda grym	
			blaidd		anifail gwyllt, y mwyaf o deulu'r ci	
			gwarchod		gofalu, edrych ar ôl	
			perchnogion		mwy nag un perchennog	
			hela		mynd ar helpa i geisio dal anifail	
			cilagored		wedi ei agor ychydig	
			ffroenodd		ffroen= un o'r tyllau yn ein trwyn	
			crud		gwely bychan ar gyfer babanod	
			pen i waered		ddim y ffordd cywir <i>up side down</i>	
			cleddyf		byddai milwr yn ymladd gyda hwn	
			celain		corff marw	
Ymson			Digwydd nawr ym mhen y cymeriad. Teimladau a meddyliau'r cymeriad.			
Berfau'r gorffennol (wedi digwydd)			Berfau'r presennol (nawr)			
	unigol	lluosog		unigol	lluosog	
Person cyntaf	-ais i	-on ni	Person cyntaf	Rydw i	Rydym ni	
	Cerddais i	Cerddon ni		-af i Cerddaf i	-wn ni Cerddwn ni	
Ail berson	- aist ti	-och chi	Ail berson	Rwyt ti	Rydych chi	
	Cerddaist ti	Cerddoch chi		-i di Cerddi di	-wch chi Cerddwch chi	
Trydydd person	-odd ef/hi/Sam	-on nhw	Trydydd person	Mae ef/hi/Sam	Maen nhw	
	Cerddodd ef/hi/Sam	Cerddon nhw		-a Cerdda ef/hi/Sam	-ant hwy cerddant hwy	
Idiomau						
Syrthio ar fy mai	Cyfaddef/ to admit		am pen yn fy mhlu	yn bruddglwyfus a digalon like a wet weekend		
Gwylltio'n gacwn	colli tymer		colli fy mhen	ymddwyn yn afresymol		